TEATER, KONCERTER & MUSEER

Politiske møgsager bliver til teaterstykker

SIDE 4-5

Ingen Michael Kvium i Jonathan Kviums galleri

SIDE 6-8

TEATERCHEF KASPER WILTON:

Jeg har ikke fået meget selvtillid med i bagagen

SIDE 10-14

Foto: Birgitte Carol Heiberg

JOURNALIST
ANJA LIMKILDE
ANLI@FAA.DK

Kan kunst gøre os til bedre mennesker?

Det helt korte svar er ja. Det kan endda også gøre os til sundere mennesker, men det hænger muligvis sammen.

I dette tillæg tager avisen dig med i Jonathan Kviums nyåbnede galleri. Han er vokset op omgivet af sin fars voldsomme malerier og har besøgt gallerier i hele verden, inden han nærmest kunne gå. I sit eget galleri løber hans børn nogle gange rundt blandt kunstværkerne. Og det er netop i forholdet til dem, at Kvium mener, at kunsten gør ham til et bedre menneske.

- Med to aktive unger derhjemme kan jeg mærke, at hvis jeg har fået støjen ud af hovedet ved at stå og kigge på noget kunst, er jeg en bedre far, siger han.

MÅSKE ER DET netop fordybelsen og roen, der også gør, at teatergængere bliver mere lydhøre og åbne. Det er i hvert fald skuespiller og instruktør Ina-Miriam Rosenbaums erfaring. Hun har gennem de seneste år skabt politisk teater med efterfølgende diskussioner om forestillingernes emner.

- Det er anderledes at diskutere på baggrund af en kunstnerisk oplevelse. Det gør folk meget mere lydhøre, siger instruktøren, der er aktuel med komedien "Det fortrolige rum" om offentlighedsloven.

KULTUROPLEVELSER GØR NOGET godt for hjernen. Det har forskning også vist. Gennem hjernescanninger har man fundet frem til, at når man ser på kunst, aktiveres pandelapperne i den forreste del af hjernen, hvor hjernenerverne, neuroner, laver forbindelser på nye måder.

Der skabes nye forbindelser, som giver hjernen lov til at idéudvikle og arbejde videre. Nogle kender det måske også fra, når man løber en tur - at man får gode idéer, eller at løsninger på problemer popper op af sig selv.

Kulturen giver, ligesom Jonathan Kvium oplever det, hjernen pauser. Og det gør os altså ikke kun til bedre og mere lydhøre mennesker, men også sundere. Det kan dæmpe symptomer på stress, angst, depression og demens.

OG SÅ KAN kunsten også gøre os glade. Det oplever teaterdirektør Kasper Wilton, når han ser publikum glædes over de forestillinger, som han instruerer. Det er faktisk grunden til, at han gennem hele livet har arbejdet med teater.

- Jeg laver teater for at gøre folk glade, gøre folk eftertænksomme og for at dele. Det er gået op for mig. Da jeg var yngre, ville jeg lave teater, fordi jeg ville være berømt. Det var den eneste grund. Nu vil jeg gerne dele. Det er kommet med alderen, siger instruktøren.

Vi vil i hvert fald gerne dele det store, åbne og ærlige Kasper Wilton-interview med jer.

God læselyst!

Måske er det netop fordybelsen og roen, der også gør, at teatergængere bliver mere lydhøre og åbne.

Kommercielt tillæg

UDKOMMER MED Århus Stiftstidende, Dagbladet Holstebro, Dagbladet Ringkøbing-Skjern, Dagbladet Struer, Folkebladet Lemvig, Randers Amtsavis, Viborg Stifts Folkeblad, Fyens Stiftstidende, Fyns Amts Avis, JydskeVestkysten, Vejle Amts Folkeblad, Horsens Folkeblad, Fredericia Dagblad og Helsingør Dagblad.
Udgives af: Jysk Fynske Medier P/S . **Layout:** Printcentralen, Jysk Fynske Medier. **Tryk:** Jysk Fynske Mediers Avistryk. **Ansvarshavende chefredaktør:** Peter Orry.
Indhold: Redaktionschef og magasinredaktør Hanne D. Frette hda@jfmedier.dk, 65455207. **Salg:** Salgsleder Anne Karlskov akp@jfmedier.dk 65455373.

FSC www.fsc.org
MIX
Papir fra ansvarlige kilder
FSC® C028215

A CELEBRATION OF RIFF 'N' ROLL

13. AUGUST 2022

JAILBREAK

FÆNGSLET HORSENS

Sabaton

JESPER BINZER - STEVE'N'SEAGULLS ELECTRIC GUITARS

FLERE NAVNE TILFØJES

CAMPING, MAD OG TREMMER

jysk fynske medier

myROCK

TUBORG

...gør noget ved musikken

SE MERE INFO PÅ WWW.JAILBREAK.DK

Skuespiller Anders Budde Christensen og journalist Sofie Buch Høyer står på scenen under "Det fortrolige rum". Journalisten udlægger lovteksten og forklarer både skuespiller og publikum, hvordan paragrafferne hænger sammen. Foto: Montgomery Studio

Skuespiller og instruktør Ina-Miriam Rosenbaum har i 40 år fået teaterpublikum til at grine. De seneste år har det handlet om politiske møgsager som Irak-krigen, Helle Thornings skattesag og salget af Dong. Nu tager hun fat på offentlighedsloven i fremtidskomedien "Det fortrolige rum", der blander scenekunst og journalistik. Hvorfor? Fordi teateret kan få tilskuerne til at være mere lydhøre og åbne.

Anja Limkilde
anli@faa.dk

Det er 17 procent bureaukratisk tågesnak, 24 procent politisk satire, 32 procent Christiansborg i virkeligheden og 27 procent teatralsk afdækning, når instruktør og idékvinde Ina-Miriam Rosenbaum sammen med skuespiller og manuskriptforfatter Kristian Halken skaber fremtidskomedien "Det fortrolige rum", der handler om offentlighedsloven - om det borgerne i Danmark må vide og ikke få at vide.

Komedien foregår i 2068, hvor virusser, nedlukninger og bobler stadig præger samfundet. Det er de 51 procent teatralsk afdækning og satire, hvor karakteren Frank bliver spillet af Anders Budde Christensen. Den handler om offentlighedsloven, som blev vedtaget på Christiansborg i 2013, og gengiver helt faktuelt, samtidig med at den forsøger at forklare paragraffer fra loven, som de færreste forstår.

Her kommer den ægte journalist Sofie Buch Høyer på scenen som et indslag fra virkeligheden. Måske lykkes det hende endda at skære igennem den bureaukratiske tågesnak, så publikum går klogere fra salen. Eller de bliver mere åbne og lydhøre.

- Vi prøver at gøre teaterrummet til et rum for en demokratisk samtale. Helt bogstavelig talt. Derfor har vi journalisten som en del af forestillingen, hvor hun kommer til at afbryde og forklare og måske give publikum lyst til at tale om det bagefter. Det er anderledes at diskutere på baggrund af en kunstnerisk oplevelse. Det gør folk meget mere lydhøre, det har jeg oplevet mange gange, siger Ina-Miriam Rosenbaum, der siden 2015 har arbejdet med at forvandle store, tunge politiske sager til teaterforestillinger.

Hun har kaldt det Projekt Glemmebogen, og "Det fortrolige rum" er den sidste af fire i forestillingsrækken.

Satire over sagerne

- Idéen til Projekt Glemmebogen udsprang af en helt personlig følelse af ikke at vide nok til at kunne tage stilling til de politiske møgsager, der kom op i medierne. Jeg syntes ikke, at jeg blev klogere af at have lyttet til eksperter, politikere eller Clement Kjersgaard. Og jeg tænkte, det kan ikke passe, at jeg ikke skulle føle mig kvalificeret til at deltage i den demokratiske samtale, siger instruktøren.

> Det fantastiske ved kunst er, at det taler så direkte til mennesker, og det, man oplever, er individuelt og personligt. Det kan man bagefter tale om. Derfor bliver kunsten en nøgle til dialog.
>
> **INA-MIRIAM ROSENBAUM, INSTRUKTØR OG SKUESPILLER**

- Jeg er vokset op i en familie, hvor det var vigtigt at holde sig orienteret og læse dagens avis. Op gennem hele min skolegang blev vi opfordret til at være orienterede, og på teaterskolen sad rektoren hver morgen og råbte til dem, der gik forbi hans kontor: "Har du læst din avis i dag?" Det er altså kodet dybt ind i mig, at man skal være vågen og oplyst for at være en god demokratisk borger. Derfor ville jeg finde en måde, hvorpå teateret og scenekunsten kan være med til at formidle meget kompliceret stof, fortæller hun.

Lydhørheden

Hun har brugt årevis på at dykke ned i de sager, der ellers er gået i den kollektive glemmebog: Helle Thornings skattesag, salget af Dong, Danmarks deltagelse i Irak-krigen og offentlighedsloven. Hun har læst kommissionsrapporter på tusindvis af sider, for hvem gør ellers lige det? Hun har fundet journalister, der har gravet løs i sagerne, indtil der ikke var flere klik eller forsider i dem. Og så har hun kombineret alt det tunge stof med den humor og satire, som hun har arbejdet med det meste af sine 40 år på danske teaterscener.

- Det kan godt være, det lyder paradoksalt at lave en komedie om offentlighedsloven. Men når man læser lovteksten, er den så absurd, at den bliver sjov. Derudover kan satiren skabe en nysgerrighed og tvivl i publikum, som sidder tilbage med spørgsmålet: Kan det virkelig passe? Og det er det vigtigste spørgsmål, man kan stille sig selv, siger Ina-Miriam Rosenbaum.

- Men jeg fandt hurtigt ud af, at det ikke er nok bare at spille en forestilling. Vi skulle også give publikum en mulighed for at snakke med hinanden. Og for at stille spørgsmålet, om det virkelig kan passe, det de havde set. Derfor lavede vi temaaftener i begyndelsen. Senere blev anden akt af forestillingen

Ina-Miriam Rosenbaum laver satire over store politiske møgsager, der er gået i den kollektive glemmebog. Næste emne er offentlighedsloven. - Det er så absurd, at det er sjovt, siger instruktøren og idékvinden bag forestillingen "Det fortrolige rum". Foto: Ida Wang

et interview mellem en gæst og en journalist, og nu har vi integreret journalisten i selve stykket. Der sker noget spændende i det rum mellem scenekunst og journalistisk. Det gør publikum engageret, uanset hvilken holdning de kommer med.

- Hvorfor opstår den lydhørhed, når man ser et teaterstykke og ikke, når man læser en avis?

- Vi prøver ligesom i en avisartikel at skabe overblik over et sagsforløb, men vi går skridtet videre og spiller det. Skuespilleren gør det politiske personificeret. Der kommer følelser, musik, lyd og billeder på, og det gør, at man bliver mere åben for, hvad der foregår på scenen. Det fantastiske ved kunst er, at det taler så direkte til mennesker, og det, man oplever, er individuelt og personligt. Det kan man bagefter tale om. Derfor bliver kunsten en nøgle til dialog, siger Ina-Miriam Rosenbaum.

"Det fortrolige rum" spiller på Teateret Svalegangen i Aarhus frem til 5. februar. Derefter drager forestillingen på turné landet rundt. Sidste forestilling spilles 12. marts i Roskilde.

Jonathan Kvium har givet sit galleri et dæknavn

Jonathan Kvium er søn af den berømte danske maler Michael Kvium. Men man vil ikke se farens kunst i galleriet Albert Contemporary i Odense. Det bliver fyldt med ung samtidskunst fra hele verden. Maleriet her er Joël Bigaignon, der stammer fra Mauritius. I marts har galleriet en soloudstilling med kunstneren. Foto: Birgitte Carol Heiberg

Selv om han kun lige har åbnet sit galleri, har Jonathan Kvium været omgivet af kunst hele livet. Nu vil han give andre gåsehud over de kunstværker, som han selv har forelsket sig i. For vi har brug for mere kunst i vores liv. Den gør os til bedre mennesker, mener galleristen fra Odense med det berømte efternavn.

Anja Limkilde
anli@fyn.dk

Et podie med træfigurer, der ligner abstrakte blomsterbuketter, står midt i rummet. De er lyserøde, blå og gule, og deres former er sjove, opmuntrende og skabt med en motorsav. På væggene hænger kollager og malerier, der i streger og farver spejler træskulpturerne. Revnerne i det rå betongulv i det industrielle rum indrammer nærmest nogle hvide, bløde keramikskulpturer. Der er fire kunstnere præsenteret i januar-udstillingen, som allerede er ovre, når denne artikel udkommer.

Jonathan Kvium er formentlig ved at hænge den næste kunstner op på væggene i sit nye galleri. For der er fart på i Albert Contemporary, et galleri for ung samtidskunst fra hele verden, som Kvium har åbnet i et højloftet butikslokale i Odenses gamle klædefabrik.

Hver måned i sit første år viser han en ny udstilling. For at skabe lidt larm. Og for at vise så meget af den kunst, han får gåsehud på armene bare af at tale om. For det er det, der er meningen: Han vil skabe oplevelser og formidle sin kærlighed til kunst. Med tiden håber han, at han også bliver bedre til at sælge kunsten.

- Det skal jeg virkelig arbejde med, det er

Jonathan Kvium

31 år og indehaver af galleriet Albert Contemporary.

Gift med Maria og far til Alma og Henry.

Søn af billedkunstneren Michael Kvium.

Har tidligere arbejdet på Kunstmuseum Brandts og på Galleri Sandberg i Odense.

Er uddannet i medievidenskab og produktdesign fra Syddansk Universitet.

ikke lige min stærkeste side. Det er heller ikke der, min passion ligger. Den ligger i at arbejde med kunstnerne og med at hænge op og skabe udstillingerne. Men jeg skal jo også betale huslejen, siger han.

Galleriets dæknavn
Kærligheden til kunst har Jonathan Kvium fået med hjemmefra. Han er søn af billedkunstneren Michael Kvium og lå på sin fars

LÆS MERE
SIDE 8

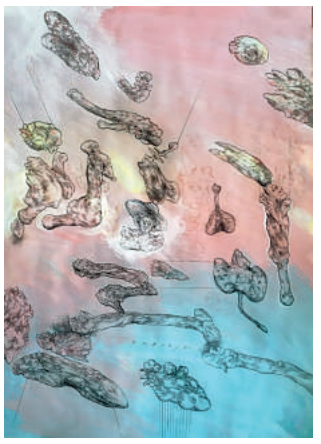

"Color me free"

Nille Bech & Andrej KonopeK

Fernisering onsdag
den 2. februar – 16:00 - 20:00
hvor kunstnerne vil være
til stede

02.02.2022 – 26.03 -2022

Åbningstider:
Tirsdag - fredag 11:00 - 17:00
Lørdag 10:00 - 13:00

Galleri Nørballe

Galleri Nørballe – Algade 49 – 5500 Middelfart

Galleriet Albert Contemporary åbnede i december 2021. Det ligger i lokaler i den tidligere klædefabrik i midten af Odense, lige ved siden af Kunstmuseum Brandts. Foto: Birgitte Carol Heiberg

FORTSAT FRA SIDE 7

arm til kunstferniseringer, før han kunne gå. Han har spist aftensmad og holdt børnefødselsdage omgivet af Kviums groteske malerier. Rejst verden rundt på gallerier med sine forældre. Og han har indsnuset duften af oliemaling og terpentin fra atelieret, så længe han kan huske.

Men han skilter ikke med sin baggrund. I stedet har han gemt sig bag sit mellemnavn: Albert. For at klare sig selv. Og for at farens populære værker ikke skal overdøve hans nye, unge kunstneres.

- Jeg bærer med kæmpestolthed mit navn. Det er de færreste, der opnår, hvad min far har opnået. Men jeg har ikke lyst til at være noget i kraft af ham, jeg vil skabe mit eget. Jeg har lagt en 30-årsplan for mit galleri, så det kan udvikle sig langsomt sammen med mine kunstnere, og jeg har ikke lyst til at springe alt det over bare på grund af mit efternavn, siger Jonathan Kvium.

- Men det er skønt at invitere min mor og far herover for at se udstillingerne. Og når de bliver stolte, bliver jeg glad. For de har unægtelig så meget erfaring i branchen, at det betyder noget, hvad de mener. Min far var da også herovre og se ophængningen og komme med gode råd. Og nogle af dem lytter jeg til. Men jeg kommer aldrig til at arbejde med hans kunst. Det skal ikke blandes sammen, tilføjer han.

> Jeg vil bare gerne give folk oplevelsen af at stå foran et maleri og mærke gåsehuden. At blive forelsket i et værk. Og hvis de køber det, skal det ikke være, fordi det er "en god investering", men fordi de er vilde med det.
>
> **JONATHAN KVIUM, GALLERIEJER**

Betonbænk til fordybelse

Der er flere meter til loftet i det gamle fabrikslokale. Det giver god plads til store værker og muligheder for fremtiden. En af dem er at placere en tung betonbænk i midten af det hele. Til at udstille skulpturer på, men også til fordybelse.

- Det er jo de ældre mennesker på museerne, der totalt har luret den. For de sætter sig ned på en bænk og betragter billederne. De fordyber sig i dem. Og det med fordybelse er noget, som vi virkelig har brug for. Alting går så hurtigt i verden, der er så meget støj og så mange input hele tiden, at vi næsten har glemt, hvordan det er at fordybe sig og reflektere over noget. Det vil jeg skabe et rum for, at man kan gøre her, siger han.

- Den tid, man giver sig selv til refleksion, kommer igen på andre områder. Den giver ro. Og med to aktive unger derhjemme kan jeg mærke, at hvis jeg har fået støjen ud af hovedet ved at stå og kigge på noget kunst, er jeg en bedre far, siger Jonathan Kvium, og det sidste er vigtigt for ham.

For det er ikke kun hans forældre, der kommer forbi galleriet i Brandts Passage. Under coronanedlukningen har han hjemmeskolet sine børn herfra. Og man kan også opleve dem drøne rundt mellem skulpturerne, for:

- De løber bare udenom. De er vokset op med kunst, så de har et helt naturligt forhold til det og respekt for det og ødelægger aldrig noget, forklarer han og tegner et løbemønster med hænderne, mens han smiler.

- Mit galleri skal være bæredygtigt på flere måder. Blandt andet skal jeg kunne arbejde med kunst, samtidig med at jeg også kan være familiefar. Min familie skal kunne lide at være her. Det skal kunstnerne og kunderne også. Så her er børn velkomne. I det hele taget er alle velkomne, også selv om de ikke har pengepungen til at købe værkerne. Står der nogle og kigger ind ad vinduerne, går vi altid hen og åbner døren og inviterer dem indenfor og fortæller om kunstværkerne, siger Jonathan Kvium og fortsætter:

- Jeg kan da hurtigt spotte, om folk har råd til at købe et værk. Men det er ikke kun det, det handler om. Jeg vil bare gerne give folk oplevelsen af at stå foran et maleri og mærke gåsehuden. At blive forelsket i et værk. Hvis de køber det, skal det ikke være, fordi det er "en god investering", men fordi de er vilde med det. Og fordi de stadig efter flere år har lyst til at sidde med morgenkaffen foran det, opdage nye ting og forsvinde i det, siger han

Oplev: Albert Contemporary

Galleriet ligger i Brandts Passage 34 i midten af Odense.

I 2022 varer udstillingerne ikke mere end tre uger, og mellem udstillingerne bruger Jonathan Kvium en uge på at stille og hænge op.

Fra 5. til 26. februar udstilles værker af aalborgenseren Carsten Beck.

Fra 5. til 26. marts kan man opleve mauritiske Jöel Bigaignons malerier.

Fra 4. til 23. april er der soloudstilling med Sune Christiansen.

Fra 30. april til 21. maj er det københavnske Luca Bjørnsten.

Fra 28. maj til 30. juni er der gæsteudstiling kurateret af Jens-Peter Brask.

Fra 8. juli til 16. juli kan man opleve værker af Emmarosa Liebgen og Mads Hilbert.

Se resten af udstillingsplanen og læs mere om kunstnerne på www.albertcontemporary.com.

LASER OG PJALTER

3. FEB. — 10. MAR. 2022

En musikteaterforestilling med prolog og 8 scener efter John Gays "The Beggar's Opera" af Bertolt Brecht og Kurt Weill i samarbejde med Elisabeth Hauptmann.

MUSIKTEATER-FORESTILLING

DEN EVIGE ILD

24. — 26. MAR. 2022

EFTER KEN FOLLETTS BESTSELLER ROMAN

Se alle forestillinger på odenseteater.dk / tlf. 66 12 00 52

ODENSE TEATER

Teaterspøgelser

Efter 25 år som teaterchef har Kasper Wilton endelig fået selvtillid nok til at instruere forestillingen "Fra regnormenes liv" med fire stjerneskuespillere på scenen. Han har også fået ridderkorset og vundet priser for sine forestillinger, bygget Folketeatret om og fået tilskuertallet op over 150.000 om året. Alligevel omtaler han sig selv som kedelig og fantasiløs. Som et sikkert valg: En instruktør, der kan få folk ind og ud af scenen, uden at de støder sammen. Og som en mand, der sparer op, bor småt og forsøger at give sine børn en helt almindelig barndom, for det har han aldrig selv haft.

Anja Limkilde
anli@faa.dk

Kasper Wiltons telefon ringer, og han hopper begejstret op fra stolen.

- Jeg tager lige den her. For det skal I også høre. Det er helt sindssygt, siger Folketeatrets chef, mens han fører telefonen op til øret og begynder at fortælle:

- En af vores nye praktikanter har set Sofus. Han kom gående nede i foyeren med en værktøjskasse. Først troede hun, det var en af hendes medpraktikanter, men han stod bag ved hende. Hun vidste ikke noget om, at der er et spøgelse her. Og så forsvandt manden med værktøjskassen sådan her.

Han slår den frie hånd ud til siden.

- Er det ikke vildt? spørger han, da han har lagt på og vender tilbage til mødebordet.

- Jeg har aldrig oplevet det, men det er der mange, der har. Det skulle være en scenemedarbejder, der hedder Sofus, som hængte sig af ulykkelig kærlighed på scenen i 1950. Siden har han ikke forladt teatret. Der er flere,

Kasper Wilton laver teater for at dele, for at gøre folk glade og eftertænksomme. I mere end 25 år har han været teaterchef - først i Vendsyssel, dernæst i Odense og nu på Folketeatret i København. Foto: Birgitte Carol Heiberg

der har oplevet ham: Lone Hertz, Mathilde Norholt og Birgit Sadolin. Det er den sjoveste historie. Hun kommer gående med favnen fyldt med tøj hen mod en dør, og så åbner den sig bare. Hun var fuldstændig chokeret, siger han med et grin.

- Men på Odense Teater har jeg set noget. Der var helt sikkert et spøgelse, men det siges, at han er holdt op nu. Han dukkede op på anden balkon. Da vi lavede "Jul i Gammelby" i 2004, havde vi en masse nissebørn med, og de fortalte en dag, at "manden på det billede er altid så sur, når vi møder ham". Sådan helt uskyldigt, for de vidste ikke, at det var en afdød, de pegede på. Og de havde også set ham på balkonen, fortæller Kasper Wilton og afbryder sig selv:

- Nå, men nu skal det jo ikke handle om spøgelser det hele.

Og så alligevel. For Kasper Wilton har sine egne personlige spøgelser. De har hjemsøgt ham, siden hans far, teaterdirektør Kai Wilton, blev fyret, forlod Odense Teater i vanære og få år senere tog sit eget liv.

Voksede op på teateret

Han griner ofte, Kasper Wilton. Han gestikulerer levende og banker gerne i bordet for at understrege en pointe. Andre gange gnider han hænderne rundt i hovedet. Og ellers beskæftiger de sig med brillerne, der ryger af og på og bliver pudset i en nissehue, der ligger bag skrivebordet på teaterchefens kontor.

Her sidder han tit med fødderne oppe i vindueskarmen og kigger ud over Nørre Voldgade, mens han arbejder. Men man får på fornemmelsen, at han ikke sidder stille alt for længe ad gangen.

Siden 2010 har Kasper Wilton været chef på Folketeatret i København, og i den tid har han sat sit aftryk på stort set alt. Han har lavet gennemgribende ombygninger for millioner, overværet, hvordan teatersalens loft blev malet sirligt op, og bestemt en ny hældning på sæderne, der giver ekstra benplads. Han har opnået tilskuertal på over 150.000 om året, hvis man tæller turné-forestillingerne med. Foruden at instruere og endda spille med i en enkelt forestilling.

- Jeg har ikke stået på scenen i 20 år bortset fra sidste sæson, hvor Mads Reuter, en ung, flot skuespiller, var blevet syg af corona. Og i stedet for at aflyse gik jeg ind og spillede den unge elsker på 18 år, siger han med et af sine brede smil.

- Er det sådan noget, man kun får lov til, når man er teaterdirektør?

- Ja, men jeg gjorde det med en bog i hånden, mine briller på og i mit eget tøj, så det var tydeligt, at jeg ikke på nogen måde skulle prøve at være ham. Men det var sjovt, publikum fik nogle gode grin, og vi fik gennemført vores forestillinger, fortæller Kasper Wilton, der debuterede på teaterscenen som fireårig.

Det var i "Karamelmaskinen" i 1965 på Odense Teater.

- Selv om der ikke er noget teater, jeg har påvirket så meget som Folketeatret - især med den store ombygning til 48 millioner kroner - er det sted, hvor jeg virkelig føler mig hjemme, Odense Teater. Fordi jeg tilbragte min barndom der. Bogstavelig talt voksede jeg op der, og der er ikke en krog, jeg ikke kender på det teater, siger han.

Han var kun få måneder, da han første gang blev båret ind på teateret af sin mor, skuespillerinden Grethe Holmer, der senere blev rektor på skuespillerskolen i Odense, og sin far, teaterdirektør og -instruktør Kai Wilton.

Han var næsten et år, da han optrådte på et billede i avisen første gang. Hans mor står med den bredkindede baby i armene, mens hans far plukker æbler. Det er taget i haven til Hunderup-villaen - det fine kvarter i byen.

- Jeg har aldrig nogensinde oplevet et normalt liv. Jeg debuterede som fireårig. Altså, det er jo sygt. Og jeg var med i alle mulige barneroller hele tiden, siger Kasper Wilton.

Det er bare teater

Alligevel var det en tilfældighed, der gjorde, at han ikke blev præst, men skuespiller. I 79 fik han sin første rolle på Det Ny Teater, der lige manglede en ung mand til at spille Poul Reichhardts søn i stykket "Far". Derefter kom han i mesterlære på Aalborg Teater.

- Jeg kunne jo ikke noget. Men jeg var ung, og jeg fik da også gode anmeldelser, siger han.

- Du har vel også lært lidt af dine forældre undervejs?

- Selvfølgelig har jeg det. De lærte mig ikke noget konkret, men man lærer jo ubevidst

LÆS MERE
SIDE 12

Kai Wilton, Grethe Holmer og Kasper Wilton i oktober 1961. Foto: Fyens Stiftstidendes pressefotografer fra Odense Stadsarkiv

Kasper Wilton

61 år. Teater- og operainstruktør.

Har været chef på Folketeatret i Nørregade i København siden 2010. Hans kontrakt udløber om to år, derefter vil han leve af at instruere teater og opera i Danmark og udlandet.

Fra 2000 til 2010 var han teaterchef på Odense Teater, og før det var han fem år som chef på Vendsyssel Teater.

Søn af teaterdirektør Kai Wilton (1916-1980) og skuespiller Grethe Holmer (1924-2004).

Født på Frederiksberg, men opvokset i Odense, hvor hans far var teaterdirektør fra 1961 til 1976.

Debuterede som skuespiller på Det Nye Teater i 1979 i "Far", hvor han spillede Poul Reichhardts søn. Kom derefter i mesterlære på Aalborg Teater. Har dog ikke stået på scenen de sidste 20 år. Fra 1990 har han primært arbejdet som instruktør.

Modtog i 2009 en Reumertpris for bedste forestilling for sin opsætning af "Breaking the Waves" på Odense Teater. I 2020 blev han benådet med ridderkorset af første grad.

Han er gift med skuespiller og koreograf Jeanette Binderup-Schultz. Sammen har de to børn.

FORTSAT FRA SIDE 11

en masse ting. Det var det samme, da jeg blev teaterchef. For jeg havde jo set på min far. Og - det er sagt i al kærlighed - så er han på mange måder mit kors og min antihelt. Fordi jeg synes, at han var en frygtelig chef. Og at se det kan også være ganske godt, for det kan man lære meget af. Da jeg kom til Odense Teater i 2000, var der en gammel scenearbejder, som også havde været der, da jeg var barn, og han sagde: "Du ska' bare vi'e no'et. Din far - han var verdens dårligste teaterchef, men verdens bedste teatermand," siger Kasper Wilton.

- Far var en teatermand. Han fik kæmpe ting til at ske. Ting, som jeg aldrig nogensinde kommer til. Men rent fagligt som chef, der sejlede det. Det gjorde det.

Da Kai Wilton i 1976 blev fyret fra Odense Teater, flyttede familien fra Hunderup-villaen til en lejlighed - godt nok i Hellerup - men for Kasper Wilton var alt et tilbageslag fra Odense. Han var 15 år, og omvæltningen satte sine spor.

- Det var forfærdeligt, og det sidder i mig endnu. Det er også derfor, at min kone og jeg og vores to børn bor i en lille lejlighed. En skøn, lille lejlighed ude i Skovshoved. Men folk spørger, hvorfor vi ikke flytter til noget større. Det gør vi ikke, for den lille lejlighed kan vi altid have. Og så ved vores børn, at det er deres barndomshjem. Det kan godt være, at det ikke er stort, men det forandrer sig ikke. Det er vigtigt at give dem den tryghed, som jeg ikke har oplevet. Simpelthen. Hvis man som min far sætter hele sin tilværelse ind på det kort, der hedder, at jeg er teaterchef, er man jo dømt til at miste det. Og som Ghita Nørby sagde til mig engang: "Det er jo bare teater, altså," siger han og gentager ordene, som sine egne:

- Fuck, det er bare teater.

- Mine børn har heller aldrig været statister. Vi har aldrig pustet til noget i den retning. Og vi prøver så vidt muligt at lave et fornuftigt familieliv, selv om det er svært, for jeg arbejder meget, og Jeanette arbejder i perioder meget. Men vi er ude at se fodbold hver weekend og prøver så godt, som det nu kan lade sig gøre, siger Kasper Wilton og læner sig tilbage i stolen og slår ud med hænderne.

Han holder en pause. Og vender tilbage til teenageårene.

- Det var en rigtig hård periode i mit liv. Også fordi min far var misbruger og alkoholiker. Han tog piller. Ketogan, kan jeg huske, der var noget, der hed. Det er vist noget værre noget. Det var nogle frygtelige år. Han instruerede lidt efter tiden i Odense, men det var ikke særlig godt. Han var færdig. Han var kun 63 år, da han døde. Han tog sit eget liv. Det var nogle hæslige år.

- Hvordan var det så at komme tilbage til Odense Teater, da du blev chef der i 2000? Hvordan turde du?

- Det var fantastisk.

- På en eller anden måde, har jeg altid vidst - apropos spøgelser og overtro - at jeg

Kasper Wilton sidder helst med fødderne i vindueskarmen. I hænderne har han "Fra regnormenes liv" af Per Olov Enquist. Han har vel læst den 30-40 gange over de seneste 30 år. Nu har han endelig fået selvtilliden til at sætte forestillingen op og instruere den. Bag ham i vinduet står et fotografi af hans far, Kai Wilton, fra en af hans første roller på teateret. Det havde den tidligere chef for Folketeatret, Preben Harris, lagt på skrivebordet som en gave, da Kasper Wilton tiltrådte. Foto: Birgitte Carol Heiberg

> Selv om det måske ikke ser sådan ud, er jeg ikke et menneske, der har fået meget selvtillid med i bagagen, altså slet ikke endda. Men efter jeg har været teaterchef i så mange år, har det givet mig den selvtillid, at jeg nu kan gå ind i et prøverum med fire store stjerner og udstråle den naturlige autoritet og tage føringen.
>
> **KASPER WILTON, TEATERCEF PÅ FOLKETEATRET**

skulle være chef for Odense Teater. Det har været en meget stærk viljeprægning. Så at blive chef for Odense Teater som 38-årig, det var det, der var meningen, siden jeg blev båret ind i det hus som baby. Det var 10 fede år. Hårde år og dejlige år. Vi fik trukket teateret op, siger han.

- Og du fik ryddet op efter din far?

- Ja, også på det fysiske plan. Der var nogle hæslige ting efter hans ombygning, som jeg fik lavet om. For eksempel en trappe, som i personalets folkemunde blev kaldt Kai Wiltons hævn, for den var simpelthen så grim. Den fik jeg muret og malet om. Det var også en form for renselse. Jeg opdagede, at det var fuldstændig rimeligt, at min far blev fyret fra teateret. Og hele den proces: at gå fra at synes, at alt var synd for min far til at se mere objektivt på det, og så endda komme derhen, hvor jeg får ryddet op og - det lyder måske lidt højrøvet, men sådan er det ikke ment - får reetableret navnet. Det betød meget for mig. Det må jeg sige.

Teaterchef eller teatermand?

- Er du mere en teaterchef end en teatermand?

Ja, svarer han straks.

- Som en modsætning til din far?

- Min far havde et vanvid - altså vanvid i positiv forstand - som jeg ikke har arvet. Hvis jeg har, har jeg brændt det ud. Til gengæld er jeg en chef, der har orden i butikken. Det kører stabilt. Men jeg er lidt kedelig og sikker. Arh, nu er jeg også selvkritisk, for jeg overtog Folketeatret, da det var kørt i sænk. Vi skulle stille hver tredje måned på Kulturstyrelsen med vores regnskaber, og der kom ingen folk i salen. Men det gør der nu. Så helt kedeligt er det jo ikke. De meget store armbevægelser har jeg ikke, men jeg har nogle armbevægelser. Sådan tror jeg nok, at jeg vil sige det.

- Men jeg er blevet en forsigtigper på mange punkter. Både i mit privatliv og i mit arbejde. Også for meget. Jeg sad med en chefkollega, som fortalte om, hvordan han købte hus i København for nogle år siden, og hvor meget han har tjent i prisstigning. Jeg har ikke haft mod til at gå ud og købe et hus. Jeg er meget forsigtig. Og lidt kedelig.

- Det bliver du ved med at sige. At du er kedelig?

- Ja, er jeg ikke? griner han.

- Men jeg har selvfølgelig sparet helt vildt op. Sådan er jeg jo. Da jeg gik ind på Det Ny Teater og fik min første rolle som 18-årig, startede jeg en selvpension.

Bam. Han slår i bordet.

- 200 kroner ind om måneden. Jeg har sparet op hele mit liv. Jeg tror, det er, fordi jeg har en generel usikkerhed. Det er sjovt, at du spørger om det der. For jeg tror, at det har gjort stærkere indtryk på mig at flytte fra det store hus i Hunderup, end jeg egentlig havde været klar over, siger han.

Selvtilliden og stjernerne

Efter mere end 25 år som teaterchef har Kasper Wilton endelig fået selvtillid nok til at instruere en forestilling, han altid har drømt om at lave, og til at arbejde med de store stjerner, som stykket kræver. "Fra regnormenes liv" af Per Olov Enquist ligger på bordet i en godt gennembladret udgave. Han har vel læst den en 30-40 gange og har drømt om at sætte kammerspillet op i mere end 30 år. Det sker nu.

I et prøvelokale et par etager højere oppe sidder halvdelen af stjerne-castet, Ellen Hillingsø og Ole Lemmeke, og diskuterer teksten og rollerne som Johanne Luise Heiberg og H.C. Andersen.

Preben Kristensen og Lisbet Lundquist er de andre skuespillere i forestillingen, der spiller i Nørregade fra 4. februar.

- Det lyder som en kliché, men det er et stykke, der kræver fire stjerner. Og det har vi fået, siger Kasper Wilton.

- Hvordan kan det være, at du først laver det nu, hvis du har drømt om det i 30 år?

- Jeg har nok altid sat teaterets tarv over mit eget tarv. Jeg er sådan en instruktør, der kan finde ud af at få folk ind og ud ad en dør, uden at de støder sammen, så jeg har taget de folkelige familieforestillinger, de mindre prætentiøse opgaver, på mig, og så har jeg overladt de spændende opgaver til andre. Hvis der er noget, jeg fortryder, er det måske netop det, siger instruktøren.

LÆS MERE
SIDE 14

Kasper Wilton instruerer stykket "Fra regnormenes liv", hvor Ellen Hillingsø og Ole Lemmeke medvirker. Her gennemgår de manuskriptet og diskuterer detaljer i teksten. Foto: Birgitte Carol Heiberg

FORTSAT FRA SIDE 13

- Selv om det måske ikke ser sådan ud, er jeg ikke et menneske, der har fået meget selvtillid med i bagagen, altså slet ikke endda. Men efter jeg har været teaterchef i så mange år, har det givet mig den selvtillid, at jeg nu kan gå ind i et prøverum med fire store stjerner og udstråle den naturlige autoritet og tage føringen. Det, jeg laver nu, kunne jeg ikke have lavet for 30 år siden, siger han.

Det er noget interessant noget med den selvtillid. Da han spillede Henrik i Holbergs "Den politiske kandestøber" på Aalborg Teater i start-80'erne, stod han mellem koryfæerne Bodil Udsen og Preben Neergaard. Og det gik ikke, husker han.

- Det var for stor en mundfuld for mig. Måske var jeg heller ikke så god en skuespiller, som jeg gik og troede dengang. Men det, jeg især husker, er, at efter premieren ville min mor ikke have noget med mig at gøre. Hun undgik mig, fordi hun syntes, jeg var dårlig. Det er ikke noget, der befordrer ens selvtillid. Når man har sådan noget med i bagagen, så sidder det. Jeg tror ikke, at det er noget, man kan komme over, men man kan måske komme forbi det.

Smilet er forsvundet fra hans ansigt.

- Som instruktør havde jeg også en frygtelig proces i slutningen af 80'erne, hvor jeg instruerede Birgitte Federspiel på Odense Teater. Hun syntes, at jeg var verdens dårligste instruktør, og jeg havde slet ikke noget til at stå imod med.

- Er det derfor, du stod for alle juleforestillingerne?

- Nej, det er, fordi jeg kan lide det. Og det er saftsuseme vigtigt, at det er gode forestillinger, for det er der, at mange børn første gang møder teateret, og så skal det være godt. På Odense Teater var det altid A-kæden af skuespillere, vi kørte ind til familieforestillingerne, og de gjorde det fremragende. Det har jeg også gjort herovre. Jeg er nok den eneste teaterchef, der nogensinde har headhuntet en nisse, griner han stort.

Tre markante, tidligere direktører for Folketeatret og den nuværende foran dem. Fra venstre er det H.W. Lange (1857-73), Thorvald Larsen (1935-59) og Preben Harris (1971-2001). Foto: Birgitte Carol Heiberg

Selv om fortiden stadig spøger, har han fået både Reumertpriser og ridderkorset til at stive selvtilliden af. Det sidste fik han overrakt på sin 60-års fødselsdag. Så på en måde er han vel lykkedes med at blive berømt, medgiver han. Det var det, der var målet med at lave teater, da han var yngre. Nu er drømmen at dele oplevelserne, følelserne og fortællingerne med andre.

- Hvorfor har du arbejdet med teateret hele dit liv? Hvad er det, det kan?

- Ved du hvad, jeg kan svare på det, og det kunne jeg ikke have gjort for nogle år siden. Vi lavede en rigtig vellykket version af "Frøken Nitouche", der havde premiere på Værket i Randers. Der var buldrende udsolgt med omkring 1000 mennesker i salen. Jeg stod i lysrummet med min søn, der var med deroppe, og han spurgte mig: "Hvorfor er du så glad, far?" Og jeg svarede: "Fordi der er 1000 mennesker, der alle sammen er glade for det, din far har lavet." Det er da det hele værd.

- Så jeg laver teater for at gøre folk glade, gøre folk eftertænksomme og for at dele. Det er gået op for mig. Da jeg var yngre, ville jeg lave teater, fordi jeg ville være berømt. Det var den eneste grund. Nu vil jeg gerne dele. Det er kommet med alderen.

Han griner igen.

Oplev: "Fra regnormenes liv"

4. februar har Folketeatret premiere på Per Olov Enquists kammerspil "Fra regnormenes liv", der handler om kunst og kærlighed, om H.C. Andersen og Johanne Luise Heiberg.

H.C. Andersen søger tilflugt i det Heibergske hjem efter en uheldig optræden: Han har tabt sit gebis på gulvet, mens han holdt tale for kongen og hans grevinde. Skamfuld søger han trøst ved det kulturelle og elitære ægtepar Johanne Luise og Johan Ludvig Heiberg. Men i stedet for trøst finder han hån.

Ellen Hillingsø, Ole Lemmeke, Preben Kristensen og **Lisbet Lundquist** spiller rollerne i stykket, der er instrueret af Kasper Wilton og koreograferet af Jeanette Binderup-Schultz. Scenografien er skabt af Kim Witzel.

Forestillingen spiller frem til 13. marts 2022. Se mere om spilletider og priser på folketeatret.dk.

10 ÅRS JUBILÆUM

BORA

DANS OG VISUELT TEATER
WWW.BORA-BORA.DK

30. MAJ - 1. JUNI

RADICAL VITALITY

COMPAGNIE MARIE CHOUINARD (CAN)
BORA BORAS 10 ÅRS JUBILÆUMSFORESTILLING

FORÅR **2022**

26. - 28. JANUAR
AMOR KÆRLIGHED LIEBE LOVE
CUNTSCOLLECTIVE (DK)
CO-PRODUKTION / URPREMIERE

7. - 9. FEBRUAR
TURIST
DON GNU (DK)
CO-PRODUKTION

23. & 24. FEBRUAR
SWEET CONSTRUCTED INTIMACY EXPERIENCE
THE NORDIC BEASTS (DK/FI)
GÆSTESPIL

15. - 17. MARTS
HOOKED
KASSANDRA PRODUCTION (DK)
CO-PRODUKTION / URPREMIERE

DOBBELTPROGRAM

29. & 30. MARTS
WARRIOR
ANNE-MAREIKE HESS (LUX/DE)
INTERNATIONALT GÆSTESPIL
aerowaves dance across europe

29. & 30. MARTS
DON'T STOP
TEREZA LEMEROVÁ (CZ)
INTERNATIONALT GÆSTESPIL

20. & 21. APRIL
SURVIVORS
LOCATION X / TANELI TÖRMÄ (DK/FIN)
CO-PRODUKTION / GÆSTESPIL

29. APRIL - 1. MAJ
SPOR FESTIVAL
SCENATET (DK), JAMES BLACK (DK/UK), QUATUOR DIOTIMA (FR) M.FL.
NY MUSIK OG LYDKUNST
PRÆSENTERES I SAMARBEJDE MED
SPORFESTIVALFORCONTEMPORARYMUSICANDSOUNDART

17. - 23. MAJ
DANS BABY DABS
FESTIVAL FOR DE 0- TIL 6-ÅRIGE
INTERNATIONALE & DANSKE GÆSTESPIL

30. MAJ - 1. JUNI
RADICAL VITALITY
COMPAGNIE MARIE CHOUINARD (CAN)
INTERNATIONALT GÆSTESPIL

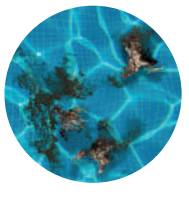

4. - 7. JUNI
CRAWL CRAWL CRAWL
CONVOI EXCEPTIONNEL (DK)
CO-PRODUKTION / URPREMIERE

KØB BILLET PÅ WWW.BORA-BORA.DK

STANDARD **KR. 170,-**
SENIORER/PENSIONISTER **KR. 120,-**
STUDERENDE / UNDER 25 ÅR **KR. 100,-**
KLUBORA MEDLEMSPRIS **KR. 70,-**
1 ÅRS MEDLEMSSKAB **KR. 130,-**
GRUPPE 10+ PERS. OVER 25 ÅR **KR. 70,-**
GRUPPE 10+ PERS. UNDER 25 ÅR **KR. 60,-**

BORA BORA Valdemarsgade 1 8000 Aarhus C Tlf: 86 19 00 79 www.bora-bora.dk facebook.com/boraboradans instagram.com/boraboradans

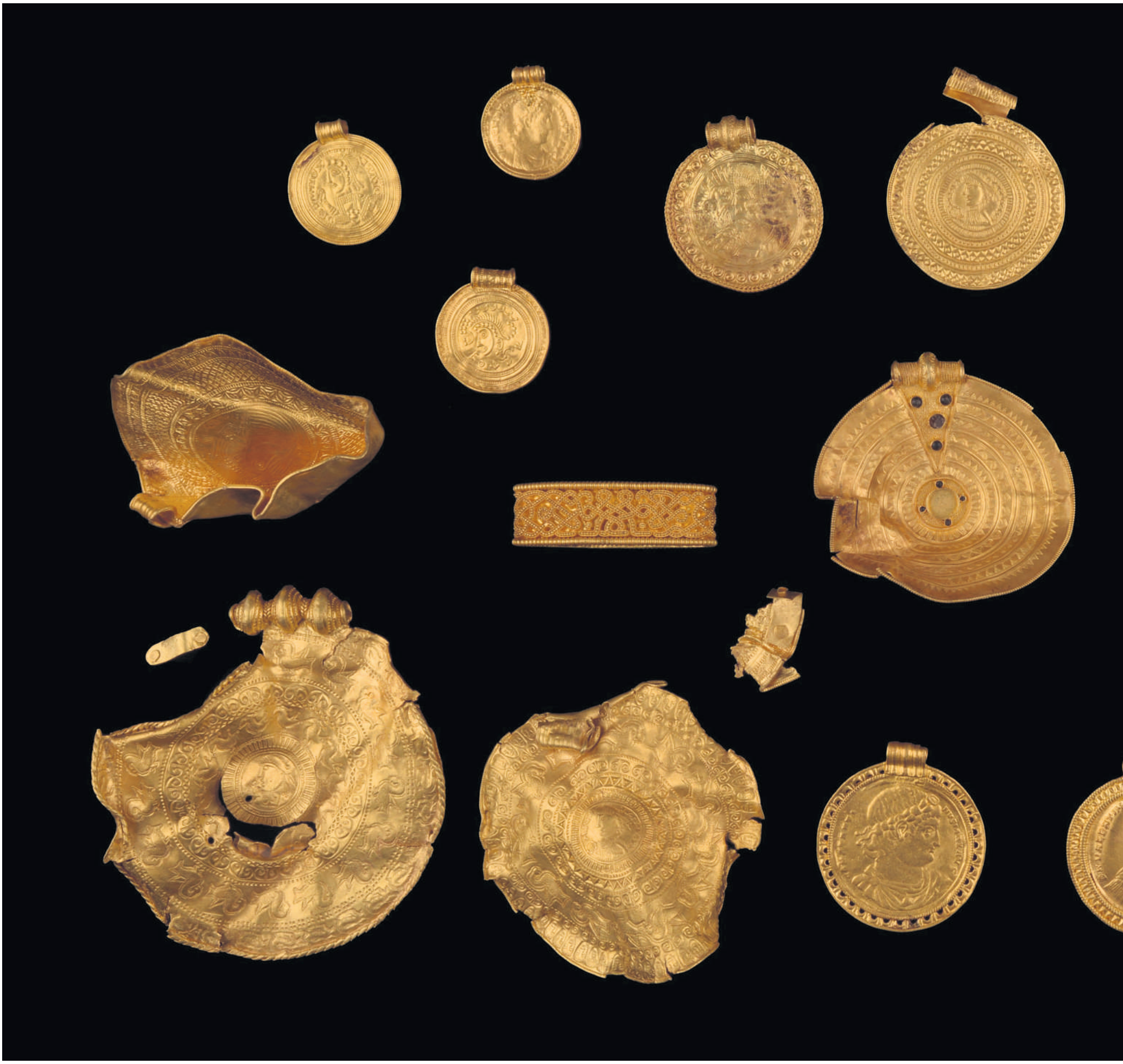

Guld på Vejle Kunstmuseum

”Magt og guld - Vikinger i øst” er titlen på en udstilling om vikingernes forbindelser i øst og en enorm guldskat, der blev fundet af en detektorfører i december 2020 ved Vindelev i nærheden af Jelling.

Mette Pørtner Jensen
mepje@fynskemedier.dk

På en mark ved Vindelev, der ligger otte kilometer nordøst for Jelling, gjorde amatørarkæolog og detektorfører Ole Ginnerup Schytz og hans kammerat, der ejer marken, et fund på højde med Guldhornene, da de gik en tur i december 2020.

Fundet bliver kaldt guldfundet fra Jelling eller Vindelevskatten. Hen over fire dage blev 945 gram guld gravet op fordelt på 22 stykker lige fra romerske medaljoner fra 300-tallet e.Kr. til mindre guldbrakteater, der er små, tynde, runde guldplader, der kan bæres i en kæde. Der blev også fundet et sværdskedebeslag, som kan dateres til første halvdel af 500-tallet.

Harald Blåtand i Polen

Vindelevskattens underkopstore guldmedaljoner skabte i sensommeren i fjor overskrifter i hele verden. Fra 17. februar kan men se skatten på Vejle Kunstmuseum i udstillingen ”Magt og guld - Vikinger i øst”.

En udstilling, der fortæller historien om optakten til vikingetiden og Harald Blåtands alliancer i det nuværende Polen. Udstillingen vil gerne gøre de besøgende klogere på den samlede fortælling om vikingekongen Harald Blåtand, der er kendt for at have skrevet sig ind i danmarkshistorien på Jellingstenen.

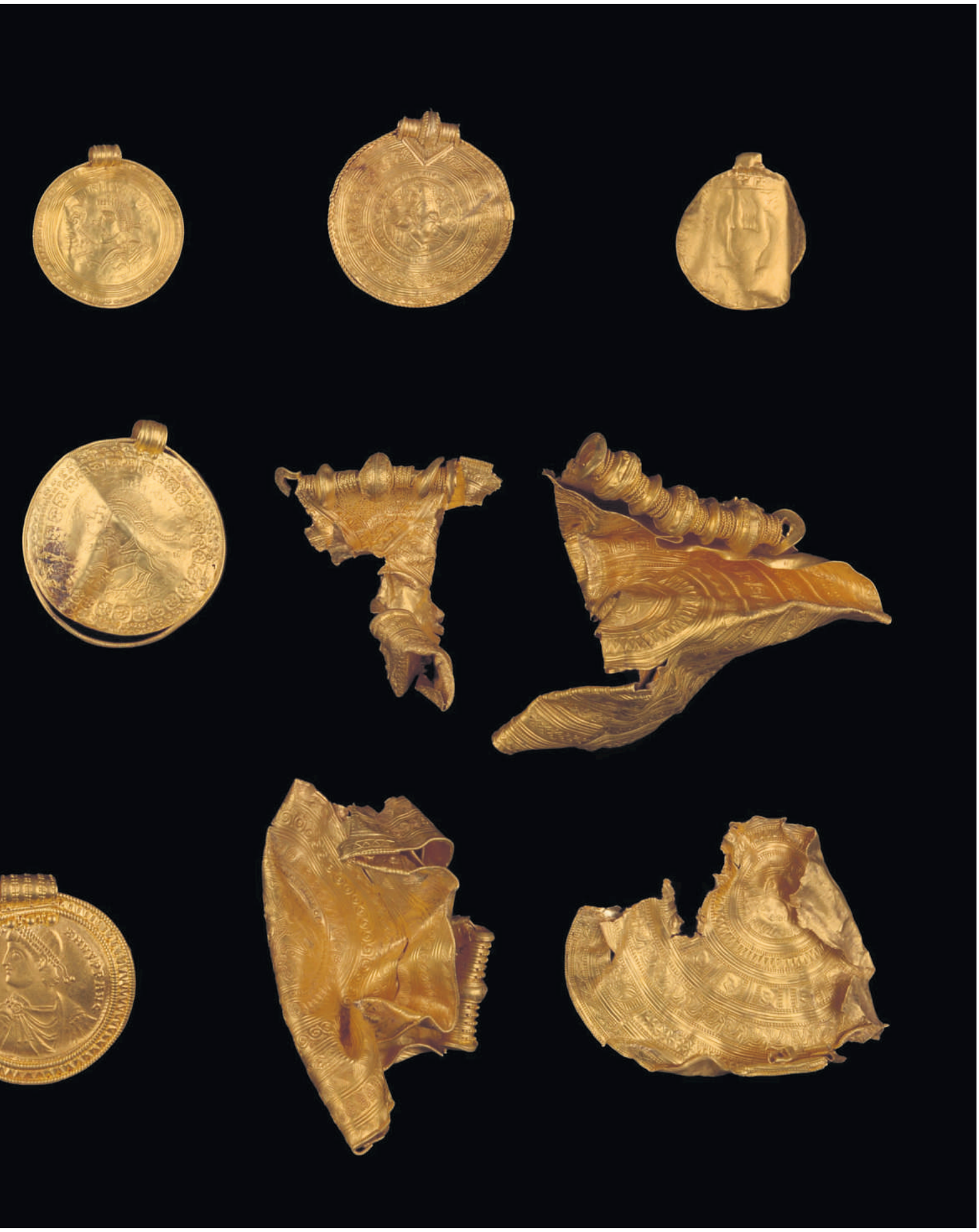

Guldbrakteaterne fra Vindelevskatten.
PR-foto: Vejlemuseerne

Magt og guld - Vikinger i øst

Udstillingen kan ses i Utzon-salen på Vejle Kunstmuseum.

Åbner 17. februar og kan ses indtil 23. oktober.

Udstillingen er udarbejdet i et samarbejde med Moesgaard Museum og er bygget op omkring den nyeste forskning. Udstillingen er støttet af bevillinger fra Konsul Georg Jorck og Hustru Emma Jorcks Fond, Knud Højgaards Fond, Augustinusfonden samt Aage og Johanne Louis-Hansens Fond.

Der er gratis adgang.

Adressen er Flegborg 16-18, Vejle.

Læs mere på www.vejlemuseerne.dk.

En guldbrakteat fra Vindelevskatten.
PR-foto: Vejlemuseerne

Jernalderguldet fra Vindelev er en del af udstillingen på Vejle Kunstmuseum om optakten til vikingetiden og Harald Blåtands østlige forbindelser.
PR-foto: Vejlemuseerne

"Historierne om vikingernes plyndringstogter i England er fortalt utallige gange. Vi vil meget mere i dybden og fortælle om de fascinerende kulturmøder og alliancer, der skaber de danske vikingekongers magtbase," fortæller Charlotta Lindblom, der er arkæolog og museumsinspektør på Vejlemuseerne, i en pressemeddelelse og fortsætter:

"Den kommende udstilling i Vejle viser den allernyeste viden om både optakten til vikingetiden og Harald Blåtands østlige forbindelser. Forbindelser, som ses tydeligt i udstillingens mange fantastiske fund fra både Danmark og Polen."

En nedgravet skat

Vikingetiden er kulminationen på centralisering af magten, der finder sted i løbet af jernalderen. Jellingdynastiet er resultatet af en række tidligere konger, som man kun kender fra sagn, sparsomme kilder og arkæologiske fund.

Vindelevskatten kunne stamme fra en stormand, der i begyndelsen af de urolige og kaotiske 500 år sad i Vindelev - som kun er få kilometer fra det Jelling, der senere blev Harald Blåtands kongesæde:

"Det var en urolig tid - præget af store forandringer i samfundet og en serie voldsomme globale naturkatastrofer. Måske som et sidste håb om forsoning med guderne nedgravede han (stormanden, *red.*) sin skat og ofrede den til de højere magter," skriver Vejlemuseerne i pressemeddelelsen.

Selv om Harald Blåtands kongesæde var i Jelling, var hans magt i høj grad baseret på tætte alliancer med herskerne i det, der i dag er Polen. Han giftede sig med den vendiske fyrstedatter Tove for at forsegle en vigtig alliance. I Ostrow Lednicki i Polen er der for eksempel fundet imponerende bygningsværker, som man mener kan have været inspiration for vikingekongens store bygningsværker i Danmark: Ravningbroen, palisaden omkring Jelling og ringborge landet over.

Keramik fra fire store kunstnere

Asger Jorn, Sirene, 1953. Lertøj med begittemaleri og glasur. 44 centimeter i diameter. Foto: Donation Jorn, Silkeborg / VISDA

Keramik er alt lige fra koppen, du drikker din morgenkaffe af, til fem meter høje vaser med kunstnerisk udsmykning. Det er sarte porcelænsfigurer til pynt og grove beholdere til opbevaring. Og så er det populært som aldrig før.

Anja Limkilde
anli@faa.dk

Thorvald Bindesbøll, Krukke, 1893. Lertøj med begittemaleri og glasur. 78,6 centimeter høj. Foto: Designmuseum Danmark/Pernille Klemp

Vase i spirende stil af Axel Salto. Den er i stentøj med Sung-glasur. 37 centimeter høj. Clay Keramikmuseum. Foto: Axel Salto / VISDA

Bjørn Wiinblad, Terrin, 1956. Lertøj med hornmalet begitning og kobbergrøn glasur. Privateje. Foto: Lenard/Det Blå Hus

Keramiker Peder Rasmussen har skrevet bogen "Keramikkens sprog", som forklarer og viser, hvorfor nogle værker er vidunderlige, fortællende, provokerende, anarkistiske eller simple og stilrene. Vi har fået lov at vise fire værker fra bogen - af kunstnere, de fleste kender, men få kan forklare, hvorfor de er så gode.

1 THORVALD BINDESBØLLS FRISKE STRØG

Ingen artikel om keramikkens sprog uden Thorvald Bindesbøll. Arkitekten, der tegnede den klassiske Carlsberg Pilsner-etiket, hvorfra skriften har overlevet i de mere end 100 år, der er gået, og stadig bruges i let forandret form på de grønne pilsnere. På den måde har de fleste danskere holdt Bindesbølls arbejde i hænderne. Måske uden at vide, at etiket-tegneren også er helt grundlæggende for dansk keramiks udvikling. Hans skønvirke-krukker blev formet i lertøj i svungne former og med en dekoration - ofte i sorte, hvide og gule farver - der var helt enestående.

Peder Rasmussen beskriver i bogen "Keramikkens sprog", at Bindesbøll ofte ville bruge assistenter til arbejdet, som pottemageren Eifrig eller maleren Svend Hammershøi. Men på denne krukke ser man Bindesbølls egne penselstrøg, der virker friske og intuitive. Man kan nærmest se penslens og begitningens bevægelser på krukken, hvor der også er spor af rettelser.

Peder Rasmussen skriver: "Bindesbøll holdt meget af øl, vodka og heftige byture. Og af at slå et slag forbi pottemager Eifrig i Valby tidligt om morgenen for lige at se, om der skulle være mulighed for en stund med dekorativ morskab, inden dynerne kaldte ... Den viste krukke er sandsynligvis blevet til ved en sådan lejlighed, for hele vejen igennem bærer dekorationen præg af Bindesbølls hastige og friske penselstrøg."

Vasen har en "søstervase" til en næsten lignende dekoration. Den er formentlig malet efter tegning af Hammershøi, og den har, vurderer forfatteren, en helt anden stivhed og tørhed.

Bindesbølls måde at dekorere lertøjet på har inspireret mange keramikere og kunstnere, der kom efter ham. For eksempel Peter Brandes, der er kendt for sine fem meter høje krukker.

2 AXEL SALTOS VILDE POESI

Saltos keramik har om noget også sat sine spor. Spor, der går langt ud over landets grænser, hvis man følger de af hans værker, der bliver solgt på auktionerne til himmelflugtende priser. Samtidig med at de danske arkitekter tegnede Koglen, Ægget og Den runde stol, skabte Salto keramik i samme organiske modernisme. Han filosoferede også over keramikkens former og navngav forskellige stilarter: den spirende stil, den knoppede stil og den riflede stil.

Peder Rasmussens vurdering er: "Saltos egentlige storhed i hans bedste værker ligger i det faktum, at han evnede at give sine filosofier, fornemmelser, følelser, tanker ... kunstkeramisk form."

De fleste af Saltos krukker tager udgangspunkt i en klassisk form som denne på billedet, der består af en cylinder. Uden på formen bliver de organiske former modelleret, nogle gange så de helt skjuler den oprindelige geometri. Her er en hel række pigge, der også er formet som cylindere, sat uden på vasen. De rækker lidt nedad eller opad, og på den måde mimer de spirer, som for tiden finder vej op gennem den vinterkolde jord.

Det er i modsætningerne mellem det geometriske og organiske, at keramikkens poesi opstår, skriver forfatteren.

3 BJØRN WIINBLADS PERSONLIGHED

Bjørn Wiinblad trækker på traditionel ornamentik, når han skaber dekoration, der gentager sig selv i et mønster hele vejen rundt om den grønne låg-bowle. Det er orientalsk og eksotisk, men samtidig også helt personligt og meget wiinbladsk.

Peder Rasmussen beskriver en film, der viser, hvor Bjørn Wiinblad dekorerede en lignede bowle. Med begitning i et horn malede han oppefra og ned. Det gør man, når begitningen løber, for så kan man samle dråberne op og integrere dem i dekorationen undervejs. I filmen arbejder Wiinblad hurtigt, og krukken med låg bliver drejet rundt og rundt, mens han maler mønsteret i rytmiske buer. Begitningen er levende, flydende og charmerende, og det bliver dekorationen også.

Om Wiinblads samlede værker skriver forfatteren, at han desværre var "vanvittig produktiv i alle kunstarter. Han elskede at være elsket, og han var utroligt populær stort set hele sit liv. Han sagde ofte nej til opgaver, men det ses ikke på det samlede output. Alt for meget dumt og smagløst og overflødigt bras fandt vej ud af hans værksteder og fabrikker. Men her, i en bowle som denne, har han noget at sige. Her er han uimodståelig. Bare simpelthen dybt personlig."

4 ASGER JORNS ANARKI

Asger Jorn boede ikke ligesom sit forbillede, den spanske kunstner Pablo Picasso, på slotte, men snarere i fugtige franske og italienske huse. Det gav ham tuberkulose, og derfor tog han hjem på et sanatorieophold i Silkeborg i 1950'erne. Den ufrivillige ferie brugte han på - ligesom sit forbillede - at skabe keramik med inspiration i traditionel folkekeramik, folkemyter og ditto sagn. Jorn blandede dem op med sine egne fantasifostre, når han malede med begitninger og glasur.

Formerne var dem, som pottemager Knud Jensens værksted i forvejen producerede. Fadet på billedet er drejet helt almindeligt. Men dekorationen er anarkistisk. Fuglen med menneske-ansigt, der fylder hele midten, kalder Peder Rasmussen en sirene. Han spørger, om det er Odysseus med mænd, der kigger med i rødlers-ansigterne på kanten. Dekorationen følger nogenlunde formen. Undtagen den grønne bund, der skærer igennem det hele og giver motivet dynamik.

Asger Jorn trak ikke bare på inspiration fra Picasso. Også Vejens Hansen Jacobsen og hans vilde glasurer samt Thorvald Bindesbøll gav ham idéer. Som Peder Rasmussen skriver, var "Thorvald Bindesbøll efter Jorns mening ikke bare en dekorativ kunstner, men en tidlig abstrakt kunstner - langt forud for sin tid ... Om nu Bindesbøll ville have været glad for sin nye beundrer, er nok et spørgsmål, al den stund at hans indstilling til keramisk kunstnerisk metode var så langt, som tænkes kan, fra Jorns og resten af Cobra-bevægelsens synspunkter."

"Keramikkens sprog" af Peder Rasmussen. Bogen bliver senere i år også til en udstilling på Clay Keramikmuseum i Middelfart. Foto: Strandberg Publishing

DET NY TEATER

Ons-tors. 19.30, fre. 20, lør. 15 og 20, søn. 15
Billetter: **33 25 50 75** eller **detnyteater.dk**

Presented by arrangement with Music Theatre International (Europe)

DANMARKSPREMIERE 10. FEBRUAR

VINDER AF TONY AWARD & OLIVIER AWARD

BEDSTE NYE MUSICAL

MUSIK
CYNDI LAUPER

MANUSKRIPT
HARVEY FIERSTEIN

ISCENESÆTTELSE OG KOREOGRAFI **LEE PROUD** SCENOGRAFI **PAUL FARNSWORTH**
MUSIKALSK INDSTUDERING **PER ENGSTRÖM** LYSDESIGN **TIMOTHY M. DEILING** LYDDESIGN **RICHARD SHARRATT**

SILAS HOLST | LARS MØLSTED | MONICA ISA ANDERSEN | RASMUS FRUERGAARD | KIM HAMMELSVANG

ANN FARHOLT | SEBASTIAN HARRIS | MORTEN DAUGAARD | LASSE DYG | PATRICK TERNDRUP | HENRIK LUND | SØREN BANG | MARTIN SKRIVER | JAMES LEECE | NADIN REINESS | LINEA HØEG
METTE LADEKARL | OLIVER POULIN | NIKLAS FRANDSEN | PAUL JAMES ROONEY | SØREN TORPEGAARD | NIKOLINE HARRIET BREIENHOLT | ELISE RUUSUNEN | MADS VINTHER | GUSTAV SCHRIVER